

SCENARIUSZ LEKCJI WYCHOWAWCZEJ NA TEMAT UZALEŻNIEŃ

Temat lekcji:

Nie biorę! Nie piję! Nie używam!

Czas przeznaczony na zajęcia: 1 godz. lekcyjna (45 minut)

Cele ogólne lekcji:

- uświadomienie uczniom zagrożeń płynących z nadużywania alkoholu i stosowania środków odurzających, w tym dopalaczy;
- kształtowanie postaw wrażliwości moralnej, społecznej i odpowiedzialności za własne zdrowie oraz życie;
- kształtowanie postawy asertywnej odmowy w przypadku wywierania presji na młodzież przez środowisko;
- pokazanie alternatywy dla stosowania używek;

Cele szczegółowe lekcji:

- uczeń:

- zna rodzaje środków odurzających, przyczyny i skutki sięgania po nie oraz szkody, jakie czynią w organizmie;
- Nie sięga po alkohol ani środki odurzające;
- potrafi znaleźć formy aktywizacji zastępujące konieczność sięgania po niedozwolone używki;
- wykazuje się postawą asertywną w gronie rówieśników proponujących tego rodzaju środki;

Formy pracy:

- w grupach /zespołowa
- z całą klasą
- indywidualna

Metody pracy:

- słowna – dyskusja, praca z tekstami
- aktywizująca: wykonywanie prezentacji
- heurystyczna - problemowa

Środki dydaktyczne:

- prezentacja A. Kołodziejczyk, *NIE dla alkoholu. Wpływ alkoholu na organizm ludzki* (do pobrania /wglądu na stronie <http://slideplayer.pl/slide/827099/>)
- prezentacja K. Smarz, *Narkotyki. Substancje wpływające na nastrój i procesy myślowe* (do pobrania / wglądu na stronie <http://slideplayer.pl/slide/5584291/>)
- wywiad z narkomanem na stronie <https://www.youtube.com/watch?v=BgOzEUJYyII>

Przebieg lekcji:

1. Wychowawca wprowadza uczniów w temat zajęć, prosząc o podniesienie ręki do góry te osoby, które nigdy nie zetknęły się z narkotykami lub alkoholem (nie widziały osób pijących, biorących narkotyki; nie były namawiane do picia / brania narkotyków; nie zetknęły się z tym problemem w żadnej formie). Prowadzący zauważa, że niewiele jest takich osób wśród młodzieży, bowiem kwestia różnego rodzaju uzależnień pozostaje jednym z głównych zagrożeń XXI w. Na domówkach, imprezach, osiemnastkach, na dyskotekach, w kawiarniach, w restauracjach ludzie

pragną być wyluzowani i szczęśliwi, chcą dobrze się bawić. A ponieważ uważają, że nie można dobrze się bawić bez alkoholu (czasami też bez narkotyków), poprawiają sobie nastrój używkami. Z różnych badań wynika, że co piąty nastolatek sięga po narkotyki. Dlaczego? Z powodu trudności w kontaktach z rówieśnikami, nieśmiałości, z powodu stresu przed egzaminem, z ciekawości, pragnienia przeżycia czegoś niezwykłego... Z miliona innych psychologicznych powodów. Nie wiedzą, że od tej pory zaczyna się ich droga ku przepaści.

2. Prowadzący dzieli klasę na dwie duże grupy. Każdej z nich przydziela do analizy jeden z artykułów A. Kołodziejczyk, *NIE dla alkoholu. Wpływ alkoholu na organizm ludzki* i K. Smarz, *Narkotyki. Substancje wpływające na nastrój i procesy myślowe*. Jeśli zajęcia przeprowadzamy w sali komputerowej, uczniowie mogą czytać prezentację w Internecie on-line. Każda duża grupa dzieli się na cztery mniejsze, które analizują poszczególne fragmenty artykułu (jest dość długi). Ich zadaniem będzie przeczytanie tekstu i streszczenie go w punktach, np. wpływ narkotyków / alkoholu na zdrowie człowieka; objawy stosowania używek, ich rodzaje, przyczyny sięgania po środki odurzające itd.

3. Wyłonieni przez grupy liderzy prezentują efekty pracy grup. Prowadzący rozpoczyna dyskusję na temat problemu uzależnień. Zadaje uczniom pytania, wypowiada kwestie, które wymagają ustosunkowania się do nich.

Czy waszym zdaniem wypicie piwa na imprezie co jakiś czas to już alkoholizm? Niektórzy twierdzą, że piwo nie jest alkoholem... Jakie jest wasze zdanie? Czy alkoholik to człowiek, który pije tylko tzw. „mocne” alkohole (wódke)? Jak stwierdzić, że ktoś ma problem z alkoholem? Jak stwierdzić, że ktoś ma problem z innymi używkami (narkotyki, dopalacze)? Dlaczego nie wolno kupować dopalaczy? Czy uważasz, że trzeba pomagać alkoholikom i narkomanom? W jaki sposób można tym ludziom pomóc?

4. Prowadzący pisze na tablicy: ALTERNATYWA DLA NAŁOGÓW i prosi uczniów, aby dopisywali do hasła swoje pomysły na spędzanie wolnego czasu, czynniki, którymi można zastąpić nudę, szukanie wrażeń w używkach. Uczniowie tworzą mapę zajęć, np. sport, majsterkowanie, czytanie książek, kluby i koła zainteresowań, ale także wiara, miłość, przyjaźń, posiadanie planów i celów życiowych, nauka itd.

5. Prowadzący ogląda wraz z uczniami krótki film Bartosz Ch. Wywiad z narkomanem na stronie <https://www.youtube.com/watch?v=BgOzEUJYyII>

Po obejrzeniu filmu prosi uczniów, by określili, jakie skutki spowodowało u bohatera zażywanie substancji psychoaktywnych. Jak wygląda? W jaki sposób się zachowuje? Jak mówi? Prosi o zapisanie na tablicy skutków:

psychicznych (np. zaburzenia zachowania, stany lękowe, zubożenie, zdenerwowanie, depresja, utraty pamięci, dekoncentracja)

fizycznych (np. zaburzenia równowagi, nieopanowane ruchy, drgawki, kiwanie się, osłabienie)

społecznych (np. wykluczenie, izolacja, samotność, porzucenie nauki, pracy, zainteresowań), jakie niesie za sobą uzależnienie od narkotyków.

Pyta uczniów o ich wrażenia w trakcie oglądania filmu. Jakie emocje budzą się na widok bohatera? Jak można mu pomóc? Gdzie powinien szukać pomocy?

Prowadzący pokazuje uczniom planszę z adresami ośrodków w pobliżu danej miejscowości, w których uzależnieni mogą uzyskać wsparcie.

6. Prowadzący wywołuje dwóch uczniów, którzy wcielą się w rolę diler i ucznia. Ich zadaniem jest odegranie scenki, w której diler namawia do spróbowania narkotyku za darmo i podaje różne powody (np. będziesz miał jasny umysł, od razu zdasz egzamin, nauczysz się szybciej materiału, przeżyjesz odlot itp.) i odmawiającego. Przedtem wychowawca powinien stwierdzić, że ważne w przypadku odmowy jest wykazanie się daleko idącą asertywnością. trzeba powiedzieć stanowcze NIE, a jeśli tego nie umiemy zrobić, lepiej odejść, nie tłumacząc się z niczego.

7. Wychowawca prosi, aby w domu uczniowie przeczytali powieść pt. *My, dzieci z dworca ZOO*, Kai Herman i Horsta Riecka (lub: *Pamiętnik narkomanki* Barbary Rosiak), a następnie napisali jej recenzję (na lekcję języka polskiego). W recenzji powinni zawrzeć swoje wrażenia i odczucia na temat bohaterów powieści.